

«Kjedelig» remis?!

SLAKK

Ved Knut Bøckman

DET INDIVIDUELLE Oslo-mesterskap for året synger nu på sine tre siste vers – der gjenstår med andre ord tre runder, og turneringen vil være ferdigspilt for påske. Den foregår på Blindern hver mandag.

Situasjonen i Mester Elite er nu et IM Leif Øgaard, Oslo Schakkselskap, og hans unge klubbkamerat Bjørn Tiller ligger i ledelsen, begge med 4½ poeng etter seks runder. Men Jarl H. Ulrichsen fra Akademisk kan komme å poeng hvis han vinner sitt hengeparti fra 6. runde mot Thomas Heiberg, Stjernen, og det er det sannsynlig at han gjør.

Erling Kristiansen, som lenge så ut til å bli Øgaards hårdeste konkurrent, er nok ute av dansen i kampen om mesterskapet, etter at han i 6. runde gikk nedonom og hjem for siste års norgesmester, Knut J. Helmers, Stjernen, som fikk buksert ex-norgesmesteren inn i en av sine spesialvarianter og vant forbløffende lett.

RESULTATENE

I denne runden ble resultatene: Øgaard-T. Kristiansen 1-0. Tiller-Solberg 1-0. Helmers-E. Kristiansen 1-0. Heiberg-Ulrichsen mp. Barda-Kjøberg uts.

I hengepartier fra 5. runde vant Bjørn Tiller over Tor Kristiansen, mens Solberg slo Kjøberg.

Slik stillingen er i øyeblikket, synes Øgaards chanser å være de største. Han har, iallfall på papiret, et noe lettere program i de tre siste runder enn sine to sterkeste konkurrenter, Tiller og Ulrichsen. Muligens kan vi oppleve at mesterskapet blir avgjort i niende og siste runde, da Øgaard og Tiller møtes.

HÅRDT REMISPARTI

Det har vært spilt mange innholdsrike og spennende partier i dette OM. Men som det så ofte er tilfelle på såvidt høyt nivå, har meget av spenningen ligget i det som ikke er blitt gjort – som vi tidligere har vært inne på, fore-

kommer de fleste og vakreste kombinasjoner på mesterplan gjerne i kommentarene til partiene og ser aldri dagens lys på brettet, fordi begge parter «ser» dem i tide.

Men nettopp av denne årsak er det feilaktig å tro, hva mange gjør, at remis-partier på mester-nivå nødvendigvis er kjedelige og innholdsløse saker.

Det kan naturligvis forekomme, det skal villig innrømmes, men at det ikke er noen regel, viser det følgende oppgjør fra en av OM's tidligere runder, mellom Øgaard og hans da antatt sterkeste konkurrent, Erling Kristiansen.

Engelsk.

Hvit: Leif Øgaard, OSS.

Sort: Erling Kristiansen, OSS.

1. c4 Sf6 2. Sc3 e6 3. Sf3 b6 4. e4 Lb7

Partiet startet som Engelsk, men sorts siste trekk fører det mer over i dronningindiske baner.

5. Ld3 d6 6. Lc2 c5 7. d4 exd4 8. Sxd4 Sc6 9. 0-0 Le7 10. Le3 0-0 11. De2 Tc8 12. Sxc6 Lxc6 13. Tadm Dc7 14. Ld4 Db7 15. f4 Tfd8 16. Tf3

Hittil har det jo gått svært udramatisk for seg, og leseren aner kanskje uråd – allikevel et kjedelig remisparti? Men nu bestemmer Kristiansen seg for å bryte i sentrum, og dermed blir det med ett liv i leiren.

Forøvrig tydet jo Øgaards siste tårntrekk på at han planla noe på kongefløyen med Th3, og den gamle resept gjelder fortsatt: Fløyangrep skal møtes med motangrep i sentrum. Kristiansen er forøvrig en sterk tilhenger av gamle og gode læresetninger (f.eks. «Du skal alltid slå en sentrumsbonde hvis du ikke ser noen akutt fare ved det!»).

16. -d5 17. cxd5 exd5 18. e5 Se4 19. f5!

Truer f5-f6, og sort risikerer å få kongefløyen opprevet. Kristiansen finner at truselen må møtes resolutt:

19. -f6

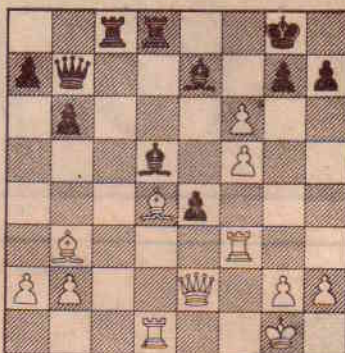
Alternativet måtte være 19. -Lf8.

20. Sxe4 dxe4 21. Lb3+ Ld5

På 21. -Kh8 kunne hvit med tempogevinst ha trukket 22. Th3!, som truer 23. Txf7+! Kxf7 24. Dh5+ matt. Også på 21. -Kf8 var 22. Th3 sterkt.

22. exf6!

Kristiansen

Øgaard

Nu begynner det virkelig å skjete ting. Hvit gir tårnet på f3.

Men som sagt – de vakreste variantene er de som ikke blir spilt.

Erling Kristiansen hadde rikelig anledning til å miste hodet i det interessante OM-partiet mot Leif Øgaard, men han beholdt det og dermed også det halve poeng.

Kristiansen erkjenner at Tf3 er forgiftet:

22. -exf3? 23. De6+!! Lxe6 24. Lxe6+, og nu har sort to muligheter: 24. -Kh8 25. fxf7+ matt! Eller 24. -Kf8 25. fxf7+ Ke8 26. g8D+ Lf8 27. Tell, og sort er ferdig.

Et praktfullt offerspill (først tårn, så dronning) som altså pu-

blikum ble snytt for, men ikke våre lesere!

Heller ikke 22. -Lxf6 holder, det følger nemlig 23. Dxe4!! (kryssbinding av Ld5), som er meget ubehagelig for sort. F.eks. 23. -Lxd4+ 24. Txd4 Tc1+ 25. Kf2 osv.

Virkelig en innholdsrik stilling!

22. -Lxb3 23. Txb3 Lxf6.

Eller 23. -Txd4 24. fxe7 (24. Txd4 Lc5!) Txd1+ 25. Dxd1 Dxe7 26. Dd5+ med sannsynlig remis-utgang.

24. Lxf6 gxf6 26. Te3 Te8 27. Dd4 Remis.

En noe prosaisk avslutning på et spennende parti, men uten tvil en riktig avgjørelse. Selv med en merbonde til en av partene, ville et sluttspill med så meget tungt materiell være vanskelig å vinne.

«LYKKEN STÅR...»

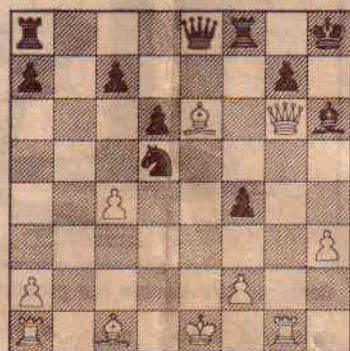
Men også i de øvrige klasser foregår der mangt og meget.

I nest høyeste klasse, Klasse Mester, leder Einar Vallestad, OSS, en solid turneringskjemper med mange gode plasseringer, foran Peter Ilyes, S.K. Fischer.

I klassen under der igjen, Klasse I, er det i første rekke ungdommene Anders Klette, S.K. Fischer, og Jøran Jansson, Asker, som later til å knives om seieren.

Junioren Jansson har spilt friskt og oppfinnsomt i flere partier og har bl.a. beseiret Klette i et pent gjennomført parti. Men som bekjent står lykken den kjekke bi, og det kom unge Jansson til gode i 4. runde, da han møtte Janos Szalay. Den kritiske stilling var følgende:

Szalay

Jansson

DET ER som blir legdive. Jørgen dag 6. mars

Han ble mskap allerede således 50 da han i 15 han fylte 70 medlem av

Bare få rammet av e satte ham u Betegnende sin kjære kl ned.

Sine siste bertseter Syl derfra igår m representant Oslo Schaks gemstere

JØRGEN preget person trygt fastslå. var preget a alltid på farte med snadder mentmappen for sitt firma.

Men så len sen i behok OSS. Der ha sine venner, hvilte han ut brett.

Han var Schakkselskap der hver dag han ble borte sans for hum replikk, ispre Hadde han s

Efter å ha de i åpning kompromis akkurat her ha vært utt

Som vi s slag. Nu ka offisersgevin som sperrer Le6 og dens kan da vel Txe8, og løp ler:

27. Df5 S

remis?! Jørgen Saurén død

blikum ble snytt for, men ikke våre lesere!

Heller ikke 22. -Lxf6 holder, det følger nemlig 23. Dxe4!! (kryssbinding av Ld5), som er meget ubehagelig for sort. Feks. 23. -Lxd4+ 24. Txd4 Tc1+ 25. Kf2 osv.

Virkelig en innholdsrik stilling!

22. -Lxb3 23. Txb3 Lxf6-

Eller 23. -Txd4 24. fxe7 (24. Txd4 Lc5!) Txd1+ 25. Dxd1 Dxe7 26. Dd5+ med sannsynlig remis-utgang.

24. Lxf6 gxf6 26. Te3 Te8 27. Dd4 Remis.

En noe prosaisk avslutning på et spennende parti, men uten tvil en riktig avgjørelse. Selv med en merbonde til en av partene, ville et sluttspill med så meget tungt materiell være vanskelig å vinne.

«LYKKEN STAR...»

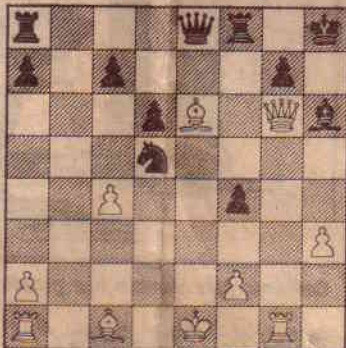
Men også i de øvrige klasser foregår der mangt og meget.

I nest høyeste klasse, Klasse Mester, leder Einar Vallestad, OSS, en solid turneringskjemper med mange gode plaseringer, foran Peter Ilyes, S.K. Fischer.

I klassen under der igjen, Klasse I, er det i første rekke ungdommene Anders Klette, S.K. Fischer, og Jøran Jansson, Asker, som later til å knives om seieren.

Junioren Jansson har spilt friskt og oppfinnsomt i flere partier og har bl.a. beseiret Klette i et pent gjennomført parti. Men som bekjent står lykken den kjekke bi, og det kom unge Jansson til gode i 4. runde, da han møtte Janos Szalay. Den kritiske stilling var følgende:

Szalay

Jansson

DET ER ENKELTE få iblant oss som blir legender allerede i levende live. Jørgen Saurén, som døde søndag 6. mars, var én av de få.

Han ble medlem av Oslo Schaksel-skap allerede i 1920, og han hadde således 50 års medlemskap bak seg da han i 1970, i forbindelse med at han fylte 70 år, ble utnevnt til livsvarig medlem av OSS.

Bare få måneder senere ble han rammet av et slagtilfelle som for alltid satte ham ut av spill, bokstavelig talt. Betegnende nok satt han ved brettet i sin kjære klubb da skjebnen slo ham ned.

Sine siste år tilbragte han på Lambertseter Sykehjem, og han ble bisatt derfra igår middag, i nærvær av bl. a. representanter og gode venner fra Oslo Schaksel-skap. Tre tidligere norges-mestere var blant de fremmøtte.

JØRGEN SAUREN var en særpreget person – en original, kan man trygt fastslå. Hans oaglige tilværelse var preget av en urolig rastløshet – alltid på farten i Oslos sentrumsgater, med snadden i munnviken og dokumentmappen under armen, i tjeneste for sitt firma.

Men så lenge han ennå hadde helsen i behold, sluttet dagen alltid i OSS. Der hadde han sitt annet hjem, sine venner, sin livsinteresse. Der hvilete han ut i selskap med brikker og brett.

Han var en institusjon i Oslo Schaksel-skap, én man ventet å finne der hver dag og som man savnet når han ble borte. Han hadde en bisarr sans for humor, ofte med en slående replikk, isprengt adskillig selvironi. Hadde han sans for sine medmenne-

Efter å ha blitt av med en bonde i åpningen, har hvit spilt kompromissløst på angrep. Men akkurat her burde hans ressurser ha vært uttømt.

Som vi ser, står sorts Sd5 i slag. Nu kan Szalay fremtvinge offisersgevinst ved 26. - Sf6!, som sperrer forbindelsen mellom Le6 og dens beskytter Dg6. Hvit kan da velge mellom 27. Dxe8 Txe8, og løperen på e6 faller – eller:

27. Df5 Sd7! (tårnet på f8 truer

Jørgen Saurén, slik han huskes fra sine velmaktsdager i Oslo Schaksel-skap. Saurén var norgesmester i 1935.

skers svakheter, så hadde han også et åpent øye for sine egne. Han opptrådte ofte og gjerne som gaminen, men der var også sterke drag av alvor i hans sinn, og av vemod.

Han oppnådde hedersnavnet «Sjefen» – noe som gikk på hans sentrale

dronningen) 28. Dg6 (på alle andre dronningtrekk følger 28. -Sc5 og løperen går tapt) Tf6! 29. Dxe8 Txe8, og den arme løperen er igjen solgt.

Men hvorfor kunne ikke sort like godt spille 28. -Sc5 istedenfor 28. Tf6 i den siste varianten? Av samme årsak som han ikke kunne spille det han gjorde i diagramstillingen, nemlig:

26. -Sb4??

Sort fristes av mulighetene på c2, og overser helt Janssons knusende svar:

posisjon i klubben. Et av spillebordene i OSS, der han hadde sin faste plass, har en emaljeplate med hans navn og tilnavn inngravert. Det har ingen andre oppnådd i den 93-årig klubb.

SOM SJAKKSPILLER var Jørgen Saurén en utpreget naturbegavelse. Det pleide han selv å si med en undertone av humor, men det var sant.

Skjønt han kom med i sjakklivet relativt sent, gjorde han seg hurtig gjeldende i fremste rekke. Året 1935 kom til å toppe hans karriere. Da ble han norgesmester, i kamp med så sterke navn som Oluf Kavlie-Jørgensen, Storm Herseeth, Arne Kogdahl og Sigurd Heiestad. Det skjedde på Granholmen i Vestfold, og denne turneringen ble stående som hans livs minnesmerke.

Så høyt nådde han aldri senere selv om han ofte var å finne på premielistene. Så pass sent som under Nordisk Mesterskap i Oslo i 1955 gikk han til topps i Klasse I, og i 1959 vant han nest høyeste klasse i Norgesmesterskapet.

Han deltok i utallige klubbturneringer, i Oslo-mesterskap og i NM, og han var en trofast lagspiller for sin klubb. Med sin pågående angrepstil var han med rette fryktet av spillere utenfra – han var legendarisk.

DET HVILER en aura av glede over Jørgen Sauréns minne – han vil huskes som humoristen, spøkefuglen, replikk-kunstneren.

I dag er minnet blandet med vemod hos alle som fikk lære dette særpregede menneske og denne trofaste sjakkridder å kjenne.

27. Dxb6+!! gxb6 28. Lb2+ Kh7 29. Tg7+ Kh8 30. Te7+ Tf6

Szalay er herre nok til å la sin unge motstander få fullføre mattkombinasjonen.

31. Lxf6+ matt.

En praktfull avslutning, selvfølgelig, om enn ikke helt et resultat etter spill og chanser, som det heter når Norge har tapt i fotball. På den annen side så altså Jansson kombinasjonen, hans motstander ikke. Det skal man ha noe å si på.